

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudomány
1.3 Intézet	Újságírás
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Újságírás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Médiatörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Györffy Gábor						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Györffy Gábor						
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					1
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					1
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	28				
3.8 A félév össz-óraszám	70				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C2.1. A technológia által közvetített kommunikáció elméleteinek megértése</p> <p>C1.2. A kommunikációs helyzetek és a szakterület problémáinak fogalmi magyarázata</p> <p>C3.2. A különböző médiumok használatából eredő sajátosságok felismerése, a csatorna és a médiatermék jellegének függvényében.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1. Reális megvitatása – elméleti és gyakorlati indoklás mellett – egyes szokványos szakmai problémáknak, ezek hatékony és deontológiai megoldása érdekében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A sajtótörténeti előadás célja, hogy a hallgatók alapvető ismeretek szerezzenek a magyar nyelvű sajtó kialakulásának és fejlődésének fontosabb állomásairól, a jelenlegi sajtórendszer létrejöttének előzményeiről.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadás történeti sorrendben mutatja be a laptípusok és sajtóműfajok kialakulását, a sajtó fejlődését meghatározó fontosabb történelmi eseményeket és gazdasági hatásokat, és ezzel hozzásegíti a hallgatókat, hogy tágabb időkeretbe tudják helyezni az újságírói pályához szükséges ismereteiket.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Sajtó és sajtótörténet. A sajtókutatás módszerei. Médiakutatás. A sajtótörténet gyakorlati jelentősége. A magyar sajtótörténet időbeli elhelyezése. Sajtó és történelmi kor kapcsolata. A médiumok és a médiarendszer kialakulása.	Előadás, szemléltetés	
2. Sajtó és kommunikáció. Az európai sajtó kialakulása. Kézírtos újságok, nyomtatott újságlevelek, az első hírlapok, hetilapok és folyóiratok. A magyarországi sajtó kezdetei (1705–1780). Hazai latin és német nyelvű lapok (Mercurius Hungaricus , Nova Poseniensia , Pressburger Zeitung).		
3. Sajtópolitika II. József uralkodása idején. A magyar nyelvű sajtó kibontakozás a felvilágosodás jegyében. A Magyar Hírmondó . Az első folyóirat, a Magyar Museum . Az Erdélyi Hírvivő . A magyar sajtó és a jakobinus mozgalom.		

4. A magyar sajtó a felvilágosodás kora és a reformkor között (1973–1830). A Hazai Tudósítások . Az Erdélyi Múzeum . Az Élet és Literatúra .		
5. A reformkori sajtó (1830 – 1848). A reformkori sajtó típusai. I. Az almanachok. II. Divatlapok. III. Az enciklopédikus folyóirat: az Athenaeum . IV. Kossuth kéziratossá politikai sajtója. V. Politikai hírlapirodalom: a Jelenkor és a Pesti Hírlap . Széchényi és a Jelenkor. Kossuth újságírói tevékenysége. Kossuth és Széchényi közötti ellentét.		
6. A szabadságharc sajtója. Konzervatív és radikális lapok. A Márczius Tizenötödike . A Munkások Újsága .		
7. A magyar sajtó a forradalom és a kiegyezés között. Az abszolutizmus sajtóirányítása. Sajtóélet Magyarországon. A Pesti Napló . A Magyar Hírlap . A Pester Lloyd . A kiegyezés vitája a sajtóban. Deák Ferenc és Kossuth vitája. A Cassandra-levél.		
8. A magyar sajtó liberális aranykora. (1878–1914). Az újságírói szakma. Sajtóerkölcs és sajtóüzlet. A modern publicisztika ősei (Pesti Hírlap . Budapesti Hírlap . Budapesti Napló). A képes családi lap: Vasárnapi újság . A bulvársajtó kialakulása. Miklós Andor és Az Est .		
9. Az erdélyi sajtó a századforduló időszakában. Politikai lapok. A kolozsvári Ellenzék . Az Újság . Hirdetési lapok. Folyóiratok. Vicclapok.		
10. Az első világháború és a két világháború közötti magyar nyelvű sajtó. Az erdélyi kisebbségi sajtó. Cenzúra és sajtószabadság. Brassói Lapok , Erdélyi Helikon , Korunk .		
11. A kommunista sajtórendszer kialakulása Kelet-Európában. A romániai kommunista sajtórendszer. A Magyar Népi Szövetség és a Román Kommunista Párt lapjai. A kommunista cenzúra és propaganda. Helyi és központi lapok. A Népszabadság . Az Előre .		
12. Az 1956-os forradalom sajtója. A magyarországi forradalom nemzetközi visszhangja. Retorziók a forradalom után.		
13. A kommunista sajtórendszer 1956 és 1990 között Magyarországon és Romániában. Sajtóirányítás. Ellenállási mozgalmak. Szamizdat lapok. A Beszélő . Az Ellenpontok . A Kiáltó Szó .		
14. Kitekintés az kommunizmus bukása utáni sajtóra. A demokratikus sajtó kialakulása. A sajtó üzleti alapjai. Új médiumok. A sajtórendszer átalakulása.		
<p>Könyvészet</p> <p>Frédéric Barbier-Catherine Bertho Lavenir: <i>A média története Diderot-tól az internetig</i>. Osiris, Budapest, 2004.</p> <p>Asa Briggs–Peter Burke: <i>A media társadalomtörténete Gutenbergtől az internetig</i>. Napvilág Kiadó, Bp.,</p>		

2004.

Berey Gáza: *A magyar újságírás Erdélyben*. Ablaka György Könyvnyomdája, Szeged, 1940.

Kókay György (szerk.): *A magyar sajtó története*. I. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp., 1979.

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/1.html>

Kosáry Domokos–Németh G. Béla (szerk.): *A magyar sajtó története*. II. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp., 1985.

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/253.html>

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/391.html>

Kókay György–Buzinkay Géza–Murányi Gábor: *A magyar sajtó története*. Kiadja a MÚOSZ-Bálint György Újságíró Főiskola, Bp., 1990.

Buzinkay Géza: *Kis magyar sajtótörténet*, Budapest, 1993.

<http://vmek.oszk.hu/03100/03157/03157.htm>

Ferenczy József: *A magyar hírlapirodalom története 1780-tól 1867-ig*. Kiadja Lauffer Vilmos, Budapest, 1887.

Cseke Péter: *Metaforától az élet felé*. Kriterion, Bukarest, 1997.

Jakab Elek: *Az erdélyi hírlapirodalom története*. Budapest, 1882.

Fleisz János: *Az erdélyi magyar sajtó története 1890–1940*. Pro Pannónia Kiadó, Pécs, 2005.

Monoki István: *Magyar könyvtermelés a román uralom alatt 1919–1940*. II. kötet *Hírlapok és folyóiratok*. Budapest, 1941.

Erőss Attila: *Gondolatok a sajtóról. 200 éves a magyar újságírás*. Custos Kiadó, Marosvásárhely, 1996.

Giovannini Giovanni: *A kovakőtől a szilíciumig*, Püski Kiadó, 1992.

Haraszi Miklós: *A cenzúra esztétikája*. Magvető, Budapest, 1991.

Kókay György: *A magyar hírlap- és folyóiratirodalom kezdetei (1780-1795)*. Akadémiai Kiadó, Bp., 1970.

Kuszálék Péter: *Erdélyi hírlapok és folyóiratok (1940-1989)*. Teleki László Alapítvány Könyvtára, Budapest, 1996.

Lakatos Éva: *Sikersajtó a századfordulón*. Balassi Kiadó–Országos Széchényi Könyvtár, Bp., 2004

Molnár János: *Az egyetlen (Az ellenpontok és az ellenpontosok története)*. Szeged, 1993.

Pirityi Sándor: *A nemzeti hírügynökség története (1880-1996)*. MTI Kiadói Kft., Bp. 1996.

Tóth Károly (szerk.): *Ellenpontok*. Pro-Print, Csíkszereda, 2000.

Vincze Gábor: *Illúziók és csalódások*. Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 1999.

8.2 Szeminárium / Labor

Sajtótörténet és médiatörténet

Didaktikai módszerek

Diákok egyéni bemutatása

Megjegyzések

Az európai sajtó kibontakozása a 17. században.

Az erdélyi időszaki sajtó a kiegyezéstől a közhatalom változásáig (1867-1919.)

Apró hirdetések és apróhirdetések Magyarországon 1850–1900.

Sajtótörténeti különlegességek

A szocialista nyilvánosság

Könyvészet

Gyáni Gábor: *Sajtótörténet a társadalomtörténész szempontjából*. Médiakutató, 2006. tavasz.

http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_01_tavasz/04_sajtotortenet/01.html

Kókay György: Az európai sajtó kibontakozása a 17. században. In. Uő (szerk.): *A magyar sajtó története*. Akadémia Kiadó, Budapest, 1979.

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/7.html>

Kristóf György: Az erdélyi időszaki sajtó a kiegyezéstől a közhatalom változásáig (1867-1919.) Magyar

Könyvszemle, 1938/1.

<http://epa.oszk.hu/00000/00021/00192/pdf/041-066.pdf>

Balogh János Mátyás: Apró hirdetések és apróhirdetések Magyarországon 1850–1900. Médiakutató, 2005. tél.

http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_04_tel/04_apro/01.html

Lakatos Éva: A léghajón való kiadástól a csavargók újságjáig Sajtótörténeti különlegességek, furcsaságok.

In: Magyar Könyvszemle 2002. 272-287. <http://epa.oszk.hu/00000/00021/00034/0005-2ad.html>

Lázár Guy: *A szocialista nyilvánosság történetének alapvonala.* Médiakutató, 2006. tavasz.

http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_01_tavasz/02_szocialista_nyilvanosság/01.html

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkálatai elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Sajtótörténeti dolgozat készítése		5 pont
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi dolgozat bemutatása adott témában		4 pont
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
•			

Kitöltés dátuma

.....

Előadás felelőse

.....

Szeminárium felelőse

.....

Az intézeti jóváhagyás dátuma

.....

Intézetigazgató

.....